

fi compass

Een duurzame manier om de economische en sociale doelstellingen van de EU te bereiken

Financieringsinstrumenten

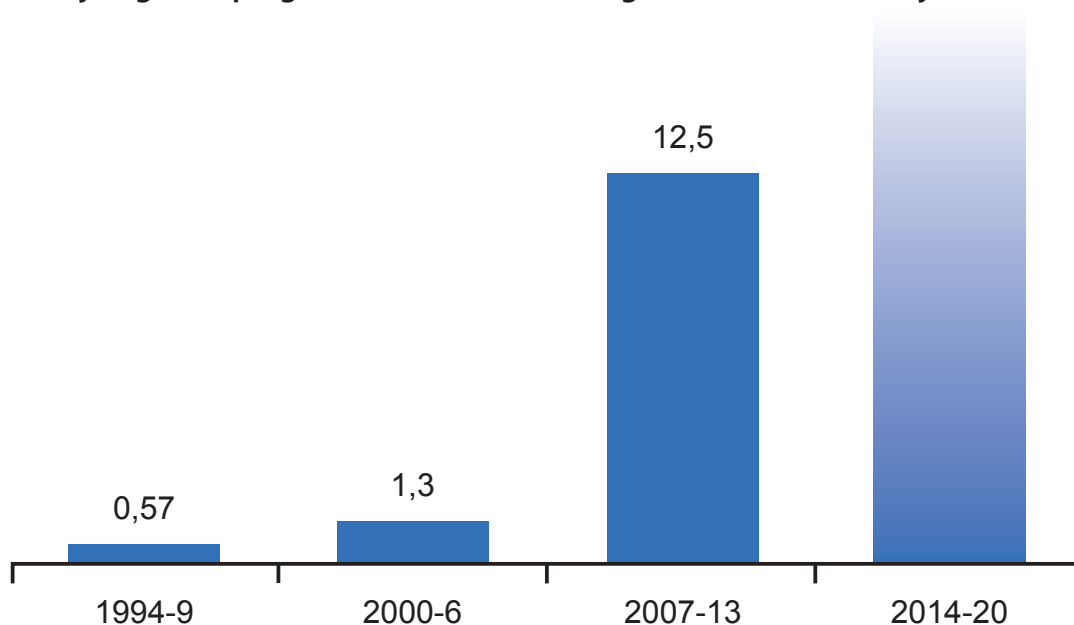
Financieringsinstrumenten medegefinancierd door Europese Structuur- en Investeringsfondsen zijn een duurzame en efficiënte manier om te investeren in de groei en ontwikkeling van mensen en bedrijven in de EU-lidstaten en regio's. Ze ondersteunen een breed scala van ontwikkelingsdoelstellingen die ten goede komen aan een brede groep begunstigden. De financiering kan vervolgens worden hergebruikt voor verdere investeringen.

Europese Structuur- en Investeringsfondsen (ESI-fondsen) - bestaande uit het Europees Fonds voor Regionaal Ontwikkeling (EFRO), het Europees Sociaal Fonds (ESF), het Cohesie Fonds (CF), het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO) en het Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij (EFMZV), bieden uitgebreide ondersteuning voor ontwikkeling door bijvoorbeeld te investeren in bedrijven, onderzoek en ontwikkeling, infrastructuur, werkgelegenheid en training, landbouw, bosbouw en visserij, met als doel om de kwaliteit van het leven van EU burgers te verbeteren. Rond €450 miljard aan ESI-fondsen is beschikbaar voor lidstaten en regio's in de 2014-2020 periode. **Het cohesiebeleid, plattelandsontwikkeling en maritiem beleid** zijn samen de grootste investeringsposten van de EU voor slimme, duurzame en inclusieve groei.

Lidstaten en regio's kunnen financieringsinstrumenten inzetten voor een efficiënte en duurzame manier van steun, die bijdraagt aan de prioriteiten van medegefinancierde ESI-fondsen programma's. Financieringsinstrumenten zijn geschikt voor financieel rendabele projecten, bijvoorbeeld projecten waarvan verwacht wordt dat zij genoeg inkomen of besparingen genereren om de ontvangen ondersteunende financiering terug te betalen. Financieringsinstrumenten moeten zich richten op gevallen die onvoldoende door de markt worden gefinancierd, bijvoorbeeld gevallen waar banken niet bereid zijn om leningen uit te geven en/of waar de private sector niet bereid is om te investeren.

De hoeveelheid geld dat wordt geïnvesteerd via financieringsinstrumenten binnen het kader van EFRO en ESF programma's is de afgelopen jaren sterk gegroeid. De verwachting is dat deze groei in alle vijf ESI-fondsen verder zal versnellen tijdens de periode 2014-2020. Ook in het kader van het Investeringsplan voor Europa worden financieringsinstrumenten verder ontwikkeld.

De bijdrage van programma's aan financieringsinstrumenten (€ miljarden)

Financieringsinstrumenten zijn flexibel en bieden steun in een vorm die het meest geschikt is voor de investering, bijvoorbeeld een lening, een microkrediet, een garantie of aandelenkapitaal:

Financieringsinstrumenten: Soorten steun en illustratieve voorbeelden

Leningen

Leningen zijn vooruitgeschoven financieringen voor bedrijven of individuen die moeten worden terugbetaald volgens een van tevoren afgesproken regeling. Deze worden gebruikt in gevallen waar banken niet bereid zijn om leningen of financiering te bieden tegen betere voorwaarden (bijvoorbeeld een lagere rentevoet, langere terugbetalingsperiode of een lagere onderpand eis).

Een door de EU gefinancierde leningsregeling in Estland heeft ondersteuning geboden voor de renovatie van 619 appartementsgebouwen naar moderne normen. Meer dan 22.000 individuele appartementen zijn gerenoveerd resulterend in een substantiële energie besparingen en een verbetering van de leefomgeving van de bewoners.

Microkredieten

Microkredieten zijn kleine leningen voor mensen en kleine bedrijven die vaak geen toegang hebben tot financiële diensten. Doorgaans worden microkredieten verstrekt met een korte leningsperiode en wordt er geen, of een lagere, onderpand gevraagd.

In Hongarije heeft een combinatie van een door de EU gefinancierd microkrediet en een subsidieregeling geleid tot een verbeterde toegang tot financiële middelen voor meer dan 9.000 micro-ondernemingen.

Garanties

Garanties geven de kredietverstrekker zekerheid dat hun investering geheel of gedeeltelijk zal worden terugbetaald indien een kredietontvanger in gebreke blijft om zijn betalingsverplichtingen na te komen. De verstrekker van de garantie is aansprakelijk om het tekort van de lening te dekken in geval de kredietgever verzuimd de schuld terug te betalen.

Een door de EU gefinancierde garantieregeling in Roemenië heeft garanties aan meer dan 694 begunstigen verstrekt (boeren en platteland MKBs) om ze te helpen om productiemethodes en het milieu te verbeteren. Tot nog toe heeft de regeling meer dan 10.200 werkplekken gecreëerd of in stand gehouden.

Aandelenkapitaal

Aandelenkapitaal betreft investeringen in een onderneming in ruil voor een deel van het eigendom in de onderneming; investeerders in aandelenkapitaal kunnen een controlerende functie over het management binnen de onderneming uitvoeren en kunnen in de winst delen. Het instrument kan durfkapitaal (soms ook risicokapitaal genoemd), zaai kapitaal en startkapitaal bevatten. Het rendement hangt af van de groei en winstgevendheid van de onderneming. De investering wordt terugverdiend als de investeerder de aandelen in de onderneming verkoopt aan een andere investeerder ("uittrede") of als er een primaire emissie plaatsvindt (ook wel beursgang genoemd).

Een door de EU gefinancierde durfkapitaalinstrument in Saksen, Duitsland, heeft in 45 startende ondernemingen geïnvesteerd. Door de regeling konden deze ondernemingen de moeilijke startersfase doorkomen en werd hun groei bevorderd, waardoor ze innovatieve ideeën en technologieën konden benutten. Hiermee zijn 450 banen gecreëerd of behouden.

Hoe werken Financieringsinstrumenten?

Financieringen worden toegewezen vanuit het EU budget aan landen en regio's om zevenjarige economische en sociale ontwikkelingsstrategieën uit te voeren in lijn met de Europa 2020 groei- en werkgelegenheidsstrategie en die, in overeenstemming met de Europese Commissie, worden beschreven in 'programma's'. De programma's worden uitgevoerd door de lidstaten en regio's die bepalen wat voor soort projecten en investeringen het beste passen binnen hun strategieën. De uitvoering wordt georganiseerd door 'managementautoriteiten' in ieder land en/of regio. De

managementautoriteiten beslissen in welke gevallen er subsidies of financieringsinstrumenten gebruikt worden om steun te bieden.

Voordat geld aan een financieringsinstrument wordt toegewezen, moeten de managementautoriteiten beoordelen wat er nodig is, waarom en voor wie. Bijvoorbeeld, een regio heeft hightech ondernemingen die geen toegang hebben tot financiering van gewone banken, omdat hun projecten te veel risico dragen; of veel kleine ondernemingen en ondernemers die geen leningen kunnen krijgen omdat ze geen bewezen staat van dienst aan de bank kunnen tonen of geen onderpand kunnen bieden. Op basis van een grondige evaluatie van de behoeften in de regio kunnen één of meer financieringsinstrumenten opgericht worden.

Financieringsinstrumenten worden meestal beheerd door nationaal of regionaal opererende financiële instellingen (zoals banken), die zijn geselecteerd en belast met de uitvoering van de financieringsinstrumenten namens de managementautoriteit. De financieringsinstrumenten ondersteund vanuit de EU worden daarom vaak regionaal of lokaal uitgevoerd door instellingen waarmee de uiteindelijke ontvangers van de steun al bekend zijn.

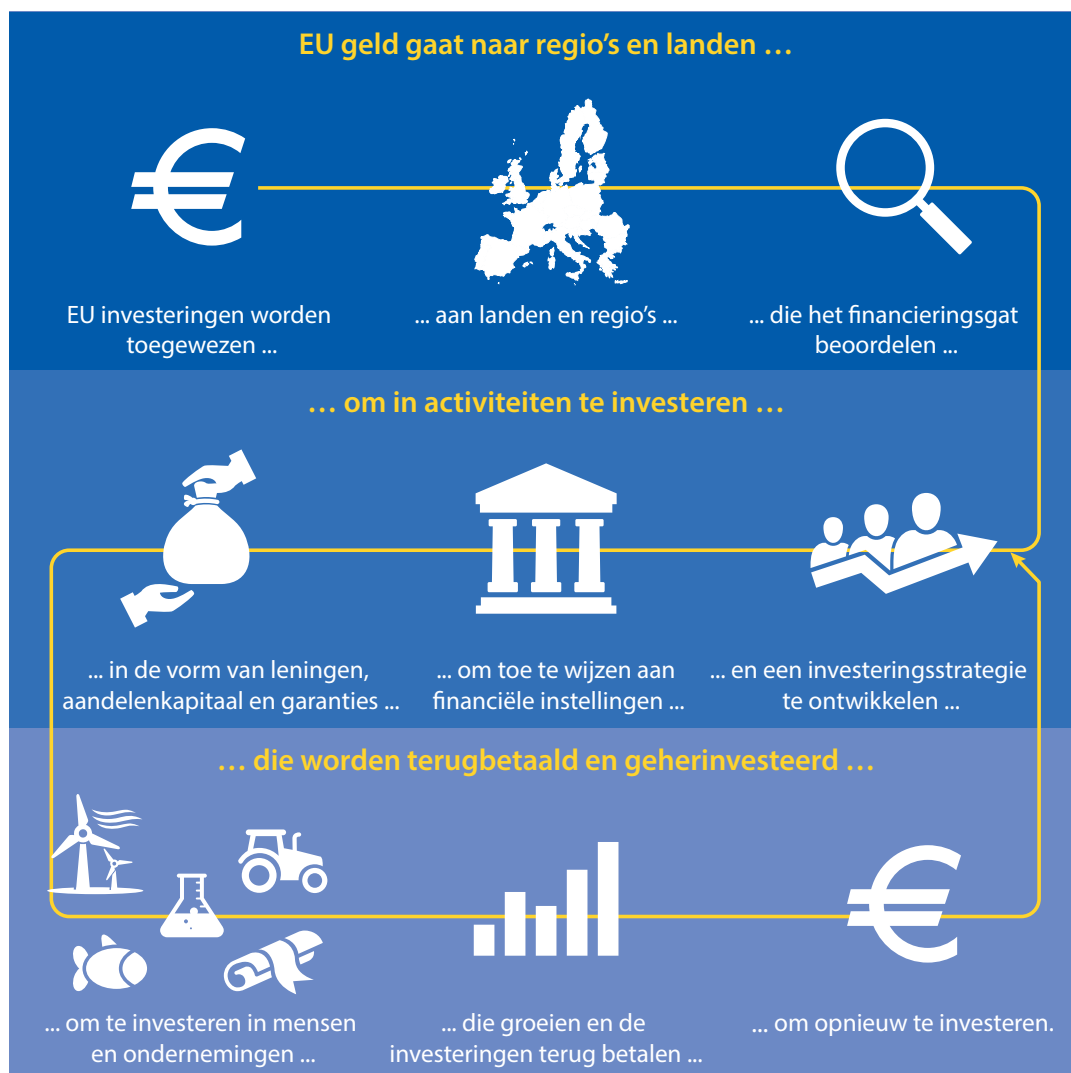
Financieringsinstrumenten dienen te investeren in projecten die een bijdrage leveren aan de doelstellingen van de ESI-fondsen. Deze kunnen elk van elf thematische doelstellingen voor de 2014-20 periode omvatten:

- Onderzoek en ontwikkeling
- Informatie en communicatie technologieën
- MKB concurrentiekracht (inclusief de landbouw-, visserij- en aquacultuursector)
- Koolstofarme economie
- Klimaatsverandering aanpassingen en risicomanagement
- Milieu en efficiënt gebruik van hulpbronnen
- Duurzaam vervoer en opheffing van knelpunten
- Werkgelegenheid en arbeidsmobiliteit
- Sociale inclusie en armoede
- Onderwijs
- Institutionele capaciteit

Financieringsinstrumenten ondersteund met ESI-fondsen moeten voldoen aan specifieke regelgeving die is opgenomen in een reeks van verordeningen: gemeenschappelijke bepalingen voor de implementatie van ESI-fondsen; elke fonds-specifieke verordening; en een aantal gerelateerde gedelegeerde verordeningen en uitvoeringsverordeningen.

Hoe werken financieringsinstrumenten?

Financieringsinstrumenten bieden een aantal voordelen

Geld wordt terugbetaald en hergebruikt in dezelfde regio voor andere investeringen. Dit is vooral belangrijk in tijden van bezuinigingen.

Publiek geld **bevordert particuliere investeringen**. Bijvoorbeeld, zogenoemde 'business angels' kunnen investeren in kleine ondernemingen samen met EU financieringsinstrumenten, wanneer zij dat alleen niet gedaan zouden hebben. Leegstaande panden die anders niet gebruikt worden kunnen worden gebruikt voor een commerciële en industriële doelen, omdat projectontwikkelaars kunnen worden overtuigd om samen te werken. Banken kunnen leningen verstrekken aan ondernemers die geen onderpand te bieden hebben omdat er een door de EU gesteund garantiefonds is.

Particuliere investeerders brengen deskundigheid. Ondernemingen en lokale overheden kunnen profiteren van praktische adviezen van investeerders om hun projecten te ontwikkelen. Investeerders zijn bereid advies te bieden omdat zij hun investering willen zien slagen.

Wat is uw voordeel?

- Als **nationale, regionale of lokale overheid** kunt u de hefboomwerking van het geld dat beschikbaar is voor de ontwikkeling in uw gebied versterken door het aantrekken van andere financieringsbronnen en het herinvesteren van terugbetaald geld.
- Als **financiële intermediairs** kunt u bijdragen aan de duurzame ontwikkeling van uw regio door te helpen EU financieringen te investeren in ruil voor een managementvergoeding, terwijl u tegelijkertijd uw klantenbestand verbreed.
- Als **burgers, ondernemers en ondernemingen** kunt u toegang krijgen tot financiële steun die voorheen niet beschikbaar was of alleen tegen onaantrekkelijke voorwaarden. Uw managementautoriteit kan u verder verwijzen naar financiële intermediairs in uw regio, die voor u relevante financiële producten aanbieden medegefinancierd door de EU.

Management- autoriteiten

- nastreven van programmadoelstellingen, bijvoorbeeld het MKB in een regio helpen groeien door het financieringsaanbod te vergroten
- hergebruiken van terugbetaalde middelen in een gebied
- FIs kunnen worden gebruikt in combinatie met subsidies en elkaar aanvullen
- promoten publieke en particuliere mede-investeringen, vergroten van programma middelen en resultaten
- helpen de aanbodzijde te ontwikkelen door extra kapitaal en capaciteit op te bouwen

Banken Fondsbeheerders Investeerders

- diversificatie/ expansie van productaanbod, activiteiten of investeringsmogelijkheden
- publieke sector deelt in het risico
- extra middelen helpen bij het ontwikkelen van producten voor nieuwe markten of producten die voorheen niet haalbaar werden geacht
- mogelijkheid om fondsen te beheren

Begunstigden

- krijgen toegang tot investeringen die voorheen niet beschikbaar waren
- ontvangen financiering door banken of financiële intermediairs in de regio, deze hebben vaak eenvoudigere aanvraag procedures dan standaard bankleningen
- kunnen gecombineerd worden met voorlichting en advies
- verschillende soorten instrumenten zijn beschikbaar

www.fi-compass.eu
contact@fi-compass.eu
© EIB (2015)

European Commission
Directorate-General
Regional and Urban Policy
Unit B.3 “Financial Instruments and IFIs’ Relations”
B-1049 Brussels

European Investment Bank
Advisory Services
fi-compass
98-100, boulevard Konrad Adenauer
L-2950 Luxembourg